

Cultura Viva

La recerca etnològica a Catalunya

2 0 1 3

La recerca etnològica és una realitat viva però molt desconeguda al nostre país. Mitjançant el programa Cultura Viva, i en col·laboració amb les entitats que conformen l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural del Departament de Cultura vol donar a conèixer directament a les comunitats que han estat objecte d'estudi els resultats de les recerques etnològiques finançades des d'aquest Departament de la Generalitat de Catalunya, així com d'altres sorgides de l'estímul de les entitats de l'Observatori o de la iniciativa de persones i equips d'arreu del territori.

[Vegeu +]

- **VIII Jornada recerca etnològica i centres d'estudi. Presentació de l'Inventari de Patrimoni etnològic de Catalunya.** Olot, 9 de març.
- **Presentació del llibre *Dones del carrer. Canvi urbanístic i treball sexual a Barcelona (2005-2009)*.** Barcelona, 5 d'abril
- **La memòria oral sobre la Guerra Civil al terme municipal d'Alcanar.** Alcanar, 10 de maig
- **Molins de secà dels Solsonès: un exemple d'inventari i promoció del patrimoni comarcal.** La Sénia, 8 de juny
- **El mas a Masdenverge: una aproximació etnogràfica a les formes de vida.** Masdenverge, 14 de juny
- **Gastronomia dels productes del mar en la hostaleria del Baix Empordà: una radiografia etnològica.** Palamós, 14 de juny
- **Mostra de subhasta cantada del peix.** Palamós, 19 de juliol
- **La pesca tradicional a l'Estartit a partir dels seus testimonis.** Palamós, 20 de setembre
- **Itinerari de l'aigua del Baix Llobregat: una experiència per a la difusió del patrimoni al voltant d'un riu.** Ribera d'Ebre (data i lloc concret a determinar)
- **Antropologia dels carrers.** Barcelona, 23 i 24 d'octubre
- **Jornada de presentació de la recerca etnològica a les comarques de Lleida i del Pirineu.** Cervera, 24 d'octubre
- **L'evolució del paisatge a Alfara de Carles. Una aproximació a la transformació de la vida rural als Ports durant el segle XX.** Alfara de Carles, tardor (data a determinar)
- **Fòrum de recerca.** Torroella de Montgrí, 16 de novembre
- **Jornada de presentació de recerques etnològiques a la Catalunya central.** Manlleu, 21 de novembre

INSTITUT RAMON MUNTANER
MUSEU ETNOLÒGIC DEL MONTSENY

■ museu etnològic del montseny ■
LA GABELLA
arbuçoles

↑ Pujar

DATA: dissabte 9 de març, 10.00 h ■ LLOC: sala d'actes de l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa. Pl. del Puig Roser, 1, Olot

VIII jornada recerca etnològica i centres d'estudi. Presentació de l'Inventari de Patrimoni etnològic de Catalunya

ORGANITZEN: Institut Ramon Muntaner, Museu Etnològic del Montseny, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

INSTITUT CATALÀ D'ANTROPOLOGIA

↑ Pujar

DATA: divendres 5 d'abril, 19.00 h ■ LLOC: Facultat de Geografia i Història (UB). C. de Montalegre, 6, Barcelona

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: Dones del carrer. Canvi urbanístic i treball sexual a Barcelona (2005-2009)

ORGANITZEN: Institut Català d'Antropologia, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

MUSEU DE LES TERRES DE L'EBRE

↑ Pujar

DATA: divendres 10 de maig, 19.00 h ■ LLOC: Biblioteca Pública Trinitari Fabregat. C. de Loreto, s/n, Alcanar

CONFERÈNCIA: La memòria oral sobre la Guerra Civil al terme municipal d'Alcanar. M. Helena Fibla Reverté

ORGANITZEN: Associació Cultural "Lo Rafal", Museu de les Terres de l'Ebre, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural del Departament de Cultura

DATA: divendres 14 de juny de 2013, 19.30 h ■ LLOC: Masdenverge Actiu. Ctra. d'Amposta, 11, Masdenverge

CONFERÈNCIA: El mas a Masdenverge: una aproximació etnogràfica a les formes de vida rurals. Laura Tomás Valdepérez

ORGANITZEN: Ajuntament de Masdenverge, Museu de les Terres de l'Ebre, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

DATA: darrer cap de setmana d'octubre o segon cap de setmana de novembre (a determinar) ■ LLOC: Casal Cultural. C. de Xerta, 31, Alfara de Carles

CONFERÈNCIA: L'evolució del paisatge a Alfara de Carles. Una aproximació a la transformació de la vida rural als Ports durant el segle XX. Josep Sabaté Balsells, Ana Àvila Aguilà, Paula Lorenzo Sol

ORGANITZEN: Ajuntament d'Alfara de Carles, Museu de les Terres de l'Ebre, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

MUSEU DE LA PESCA

UdG ■ CÀTEDRA D'ESTUDIS MARÍTIMS
AJUNTAMENT DE PALAMÓS

↑ Pujar

DATA: divendres 14 de juny, 19.00 h ■ LLOC: Museu de la Pesca. Moll Pesquer, s/n, Palamós

CONFERÈNCIA: Gastronomia dels productes del mar en la hostaleria del Baix Empordà: una radiografia etnològica. Alfons Garrido (Documare. Centre de Documentació de la Pesca i el Mar) i Carles Ramírez, investigador

DATA: divendres 19 de juliol, 19.00 h ■ LLOC: Museu de la Pesca. Moll Pesquer, s/n, Palamós

EXHIBICIÓ: Mostra de subhasta cantada del peix.

DATA: divendres 20 de setembre, 19.00 h ■ LLOC: Museu de la Pesca. Moll Pesquer, s/n, Palamós

CONFERÈNCIA: La pesca tradicional a l'Estartit a partir dels seus testimonis. Miquel Secanell, pescador i investigador

ORGANITZEN: Museu de la Pesca, Càtedra d'Estudis Marítims (UdG - Aj. de Palamós), Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

INSTITUT RAMON MUNTANER

↑ Pujar

DATA: dissabte 8 de juny, 11.00 h ■ LLOC: Espai Jove (antiga biblioteca). Pg. de la Clotada, 7, La Sénia

CONFERÈNCIA: Molins de secà dels Solsonès: un exemple d'inventari i promoció del patrimoni comarcal. Marcel·lí Corominas i Esther Miralles

ORGANITZEN: Institut Ramon Muntaner, Centre d'Estudis Seniençs, Centre d'Estudis Lacetans, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

DATA: (a determinar) ■ LLOC: Ribera d'Ebre (lloc a determinar)

CONFERÈNCIA: Itinerari de l'aigua del Baix Llobregat: una experiència per a la difusió del patrimoni al voltant d'un riu. Esther Hachuel

ORGANITZEN: Institut Ramon Muntaner, Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, Institut d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

INSTITUT CATALÀ D'ANTROPOLOGIA

↑ Pujar

DATA: dimecres 23 i dijous 24 d'octubre ■ LLOC: Facultat de Geografia i Història (UB), Campus Raval. C. de Montalegre, 6, Barcelona

Antropologia dels carrers

P R O G R A M A

Dimecres 23 d'octubre

- 19.00 h **Els horts urbans comunitaris de Barcelona.** Marco Luca Stanchieri
- 19.30 h **Els exvots, objectes i memòries.** Natalia Alonso Rey
- 20.00 h **Argentona i les festes populars, 1950-2010. Sis dècades de vida social local a través dels fenòmens festius.** Jordi Alsina Iglesias
- 20.30 h **Dones folkloristes: recerca i ciutadania.** Roser Ros Vilanova

Dijous 24 d'octubre

- 19.00 h **Llevadores tradicionals catalanes: un saber en vies d'extinció.** Laura Núñez Galván
- 19.30 h **Els exvots pintats a la Catalunya Central: una anàlisi etnohistòrica.** Adrià Pujol Cruells
- 20.00 h **Recuperació de la memòria oral de quatre generacions d'artesans i comerciants de la Fira de Santa Llúcia de Barcelona: organització familiar, treball i relacions.** Jordi Montlló Bolart
- 20.00 h **Som un barri digne! Etnografia d'una prostitució indignada com fenomen de resistència urbana al Raval.** Livia Motterle

ORGANITZEN: Institut Català d'Antropologia, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

MUSEU COMARCAL DE CERVERA
MUSEU COMARCAL DE L'URGELL - TÀRREGA
ECOMUSEU DE LES VALLS D'ÀNEU

ECOMUSEU

↑ Pujar

DATA: dijous 24 d'octubre ■ LLOC: Museu Comarcal de Cervera. C. Major, 115, Cervera

Jornada de presentació de la recerca etnològica a les comarques de Lleida i del Pirineu

P R O G R A M A

- 10.00 h **Presentació** a càrrec de Ramon Royes, paer en cap de Cervera, Carme Bergés, directora del Museu Comarcal de Cervera, Jaume Espinagosa, director del Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrrega i Jordi Abella, director de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu
- 10.30 h **Inventari del patrimoni etnològic del riu Ondara. Part I: la Segarra.** Albert Pujol i Ramon Balcells
- 10.50 h **De la Terra i dels homes. Fotografies de Ton Sirera.** Oriol Bosch
- 11.10 h **El fons privat de Ramon Violant i Simonra. Les darreres actuacions.** Ignasi Rols
- 12.00 h **Pausa - cafè**
- 12.30 h **L'impacte demogràfic, social i etnològic de la immigració a Tàrrega (1874-1930).** Jordi Creus Verni
- 12.50 h **Els exvots pintats a la Catalunya Central. Una anàlisi etnohistòrica.** Adrià Pujol Cruells
- 13.10 h **L'antiga farinera de Cervera. Projecte de recerca oral i inventari de la maquinària.** Montse Graells, Ramon Pijuan i Carme Bergés
- 13.30 h **Passat, present i futur de l'arquitectura popular en pedra seca. Típus i tècniques constructives al terme municipal de Tàrrega: una aproximació a l'estudi de les cabanes.** José Miguel Esteban Etchamendi
- 13.50 h **Treball de recerca sobre el Patrimoni Etnològic del traçat de la sèquia de Fontanet a Lleida, Alcolege, Vilanova de la Barca i Tèrmens.** Xavier Esterri Comes

ORGANITZEN: Museu Comarcal de Cervera, Museu Comarcal de l'Urgell (Tàrrega), Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

MUSEU DE LA MEDITERRÀNIA, CAN QUINTANA

↑ Pujar

DATA: dissabte 16 de novembre ■ LLOC: Museu de la Mediterrània, Can Quintana. C. d'Ullà, 31, Torroella de Montgrí

Fòrum de recerca

P R O G R A M A

- 10.30 h **L'Arxiu Municipal: un patrimoni documental per estudiar la nostra història local.** Enric Torrent
- 10.55 h **Veracitat del Patrimoni Oral i el Patrimoni Documental. L'exemple de la Primera Guerra Carlina a l'Escala (1833-1840).** Jordi Gallegos
- 11:20 h **La Dansa de la Mort de Verges des d'una perspectiva comparada.** Salvador Vega
- 11.45 h **Vicenç Bou, símbol del nostre patrimoni musical.** Oriol Oller
- 12.05 h **Pausa**
- 12.30 h **La comunitat de pagesos de l'arròs del marge dret del Riu Ter: retrat d'un patrimoni etnològic.** Diana Julià
- 12:55 h **La pesca tradicional a l'Estartit.** Miquel Sacanell
- 13:20 h **Recerca de meteorologia marítima.** Josep Pascual

ORGANITZEN: Museu de la Mediterrània, Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural

MUSEU DEL TER

↑ Pujar

Els jardins de la industrialització. Pere Casas Trabal

Què s'hi pot fer. Aitor Antolín Peña

L'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC) és un dels instruments de la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que té com a objectius la recerca, la documentació, la difusió i la restitució del patrimoni etnològic català. L'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial és l'instrument de difusió i reflexió de què s'ha dotat l'IPEC. Fou creat a partir de la voluntat de conèixer puntualment i de manera actualitzada la situació de la recerca i la difusió de l'etnologia a Catalunya. La seva metodologia es basa en el treball en xarxa amb les entitats i grups que hi ha a Catalunya dedicats al patrimoni etnològic. L'Observatori es concreta sobre el treball en els interlocutors que apareixen reflectits al mapa.

